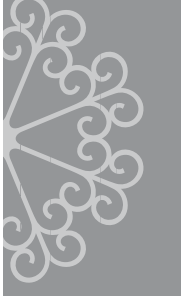

בית מדרש

289

בשבילי הפרשה

פרשת תרומה תשע"ח

זמני כניסת השבת

Baltimore, MD	5:26
Brooklyn, NY	5:14
Chicago, IL	5:05
Johannesburg, S. Africa	6:31
Lakewood/Deal, NJ	5:15
London, UK	5:02
Los Angeles, CA	5:19
Manchester, UK	5:03
Monsey, NY	5:13
Montreal, Quebec	5:04
Toronto, Ontario	5:31
Yerushalayim	4:51
Zurich, Switzerland	5:32

בשבילי הלכה

ע"י הרב הגאון מאיר צבי שפיצר שליט"א
הערות בעניני הלכה. הלכה למעשה יש לשאול לרב

תרומה ועשו לי מקדש

לכל הצדיקים הנחמדים, העוסקים בצרכי הישיבה הק', יש לציין כי בזמן הזה אין אפשרות לקיים מצוה זו של ועשו לי מקדש. אבל ע' שדי חמד מערכת ב' אות מ"ג בשם זוהר פ' בשלח דף נ"ט ע"ב שאפשר לקיים המצוה בזה"ז בבנין בית הכנסת שנקרא מקדש מעט, והוא מצוה מה"ש של ועשו לי מקדש.

ונוכח בעז"ה ליהנות בשבת זו עם הרבה אנשים חשובים בק"ק לונדון ששומרים קשר עם הישיבה הקשוחה. ומקיימים מצות ועשו לי מקדש למהדרין.

מלאכת גוזז להלכה

מלאכות שבת למינן ממשכן, וכפשוטו כל שלא נעשה לצורך שעשו במשכן ה"ל מלאכה שא"צ לגופה. וברבי"ש שצ"ד דן לענין סריקת שער ועי"ז תולש שעירות, ודן שם דהוי דרבנן של משאצ"ג כי אינו רוצה בשער הנתשל. אבל כתב הריב"ש דאין זה אמת, כי מלאכת גוזז לא היה השתמש עם העורות אלא להחליק את עור התחשים ונמצא כל שרוצה להחליק המקום שבא משם ה"ל צריכה לגופה.

וע' ח"ס יוד"צ צ"ב וחי"ס ח"ס בשבת וסד"ט הקשו לריב"ש מנליה דתחשים גוזז. ועוד דלכא"ה היופי שלו היה בשערות. וע' נשמ"א כ"א ג' א' כוננת ריב"ש לעורות אלים מאדמים וכמ"ש רש"י ל"ה ח'.

(וע' ר"ן על המשנה בשבת דגוזז היה בתכלת וכ"כ הק"נ בדעת התוס', וכתב דסברי דלא גוזז עורות תחשים. אבל באגלי טל גוזז ג' כתב בדעת התוס' לפי שיתחו שם סק"ב שכתב בדעת תוס' ק"ז ע"א דבבלי חולק על ירושלמי וסבר דאין חיוב גוזז על המת. וע' ח"י ה"רן דף ק"ו בשם הרמב"ן דחייב בין בצריך לגוף ובין בצריך לשער, ודלא כריב"ש, ולכא"ה א"ש ה"רן לשיטתו).

ולכא"ה נ"מ בעושה לצורך טבילה ורוצה לבקש מגוי את"ל דשירי משום אמירה לעכ"ם לעשות משאצ"ג. אכן לפי הריב"ש לכא"ה אסור מה"ת. וכן הפשטות. אבל הב"ה כתב דגם הריב"ש מודה בעושה לצורך טבילה, דגם אין לו ענין שיהא המקום חלק מצד עצמו אלא לצורך טבילה ועדיין חשיב משאצ"ג.

וכע"ז בסד"ט הק' על הריב"ש מהא דמבואר בבכורות כ"ה דמותו להפריד נוצות לפני שחיטה וע"כ ההיתר כמ"ש שם ברא"ש ורמב"ן דהוי משאצ"ג. (וע"ש רש"י כי אין כוננתו אלא לתקן, ולכן התיירו דשא"מ). ות"י דכאן א"צ לפי הגוף אלא שלא יפריעו לשחיטה.

והנה בראשונים דמילה בשבת לולי הקרא היה אסור משום הוצאת דם. אבל בש"מ כתובות ח' כתב משום גוזז. וע' מנ"ח גוזז דליכ"ס ס"ל כריב"ש. (ובאמת כמ"כ י"ל דסבר כריב"ן).

ובדעת הראשונים דאין כאן גוזז ואפילו למ"ד משאצ"ג חייב, ע' ח"ס ומרכה"מ וחזו"א משום דאין גוזז אלא בדבר שאינו חלק מהגוף כגון צמר.

ונראה דהש"מ דלא סבר כסברא ה"ל הוא לשיטתו, דכל הסברא דאין גוזז אלא בדבר שאינו חלק מהגוף, הוא רק לתוס' דחייב גוזז הוא על הצמר וא"כ צריך שמתחילה לא היה חשיבות לצמר ועכשיו יש לו חשיבות אבל אם מעיקרא היה לו חשיבות שהיה חלק מהגוף ועכשיו ג"כ יש לו חשיבות אינו חייב, אבל לריב"ש דאין חיובו על הצמר אלא על העור שעכשיו אין לו צמר א"כ אין נ"מ אם מתחילה היה חלק מהגוף או לא.

הערות ותגובות בלשה"ק או באנגלית יתקבלו ברצון במייל
bishvileihalacha@themir.org

דברי רבותינו

דבר אל בני ישראל ויקחו לי תרומה מאת כל איש אשר ידבנו לבו (כה,א)

"ויקחו לי תרומה" - הקיחה הזו היא ממקום הקדושה. וזו קיחה שהיא נתינה. שאם האדם חושב על עצמו ואינו יודע לתת, אינו נחשב מבוני המשכן. משכן מהותו הרמת קרנה של ישראל, ואם אינו נחשב כמורם על ידי כוח הקדושה שבו - מתמעט כוחו של ישראל.

כל כוחותינו נשקיע בעמל התורה וביגיעתנו בה ובדרכי קניינה. כל ההישגים אינם באים על ידי ויתור מוחלט על ענייני העולם הזה. [ראוי להביא הקדמתו של הארי הגר"ש שקוף צצוק"ל בספרו שערי יושר על הא דאמרו: "קדושים

דברי הימים

הגאון רבי יצחק פינקל צ"ל ר"מ בישיה"ק וראש הכולל במודיעין עילית א' באדר תשע"ה

הגאון רבי יצחק פינקל צ"ל נולד לאביו מרן רה"י הגאון רבי נתן צבי פינקל צצוק"ל ביום כ"ד בחשוון תשל"ב.

בצעירותו מינהו אביו להקים ולעמוד בראש "כולל ערב" בבני ברק. ובשנת תשס"ה, אחר הקמת הישיבה במודיעין עילית, הטיל עליו אביו לייסד את הכולל של הישיבה שם. מעת קבלתו את התפקיד, השקיע את כל כוחותיו ומרצו לטובת הכולל והאברכים.

במשך כל שנותיו דבק באביו הגדול ולמד ממנו תורה ומידות. בשנות מחלתו של אביו מרן רה"י צצ"ל, הרבה הגאון רבי יצחק לשמשו במסירות ונאמנות אין קץ, תוך שהוא מנצל זאת כדי להתבונן ולהעמיק בדרכיו. אכן, ברבות הימים, כאשר הוא עצמו סבל ממחלתו הקשה, השתקפה בכל הליכותיו דמות דיוקנו של אביו.

שעות רבות עמל בתורה הקדושה בחווה כשה"שמחה ניכרת על פניו. מתוך עמלו הכין את שיעריו שמסר בבהירות מופלאה בפני אברכי הכולל, ובשנותיו האחרונות גם באחת מהחברות בישי

תהיו, יכול כמוני, ת"ל כי קדוש אני - קדושתו למעלה מקדושתכם". וביאר בזה כבוד אדוני אבי מורי ורבי צצוקלה"ה, האדם מוטל עליו ליהנות מהעוה"ז - כל העולם נברא בשבילי - אלא בקדושה. כשהמטרה תהיה לתת לזולת - זוהי קדושה. כל נבאר שתפקידנו הוא לא ליהנות. אפשר ליהנות, אבל אם נהנים רק בשר ביל עצמנו - זו גנות, ואם מטרתנו שיהיה לנו כוח לתת לזולת ולהועיל לאחרני - זו קדושה.

הענין של נתינה הזו היא מכוח הקדושה, והיא להיפך מ"תאוה יבקש נפרד". האדם שנהנה ואוכל לבד הוא נפרד, וחבר הוא לאיש משר חית. כוח הנתינה הוא היפך אהבת עצמו. "נתן נתן ולא ירע לבבך בתתך לו". שח"ו תהפוך את המטרה מקדושה לטומאה.

מתוך רשימותיו של הגאון רבי יצחק פינקל צ"ל

נדפס בספר הזכרון "כרם יצחק"

בה בירושלים. במיוחד ניכרה אהבתו לתורה הקד' בשנות מחלתו, בזמן שגופו הלך ונחלש ואפילו כשכבר הרגיש וידע כי קרב זמנו לעלות לחסות בצלו של מקום, אך ככל שדעך הגוף כך התעצמה נפשו הקדושה ודבקה בתורה כאשר הוא מתאמץ ומוסר שיעורים ושיחות במתק לשונו בפני אבר כים ובעלי בתים, ומתוך עסק התורה היה מתחזק בדיבורו, ממש כדמותו של אביו מרן צצוק"ל.

כגודל אהבתו לתורה הקד' כן אהבתו העצומה ללומדי התורה. דאג בכל לבו לאברכי הכולל, הן ברוחניות כשהוא דואג לסידור החברותות ומעודד וממריץ כל אחד ואחד לכתוב ולמסור 'חבורות' ולשקוע יותר ויותר בהוויות אביו ורבא, והן בגש מיות כשהוא משתדל ככל יכולתו לשים לב בדקות מופלאה לצרכיו המיוחדים של כל אחד ועושה הכל כדי לתמוך ולעזור לו, אך יחד עם זאת מקפיד לנהוג בזהירות יתירה שלא יפגע ח"ו בכבודו של האברך.

השיב את נשמתו הזכה לבוראה, לאחר שנתמך רק בייסורים קשים וקבלם בדומיה, בראש חודש השמחה תשע"ה.

למרות השלג שירד בזמן הלווייתו, יצאו אלפים מתלמידיו, רעיו ומוקיריו ללוותו בדרכו האחרונה. תנצב"ה.

נפש נקי וצדיק

נאמר בהיכל הישיבה הקד' ככלות השבעה לגאון רבי יצחק פינקל זצ"ל - אדר תשע"ה

"צר לי עליך אחי וגו' נעמת לי מאוד" (שמואל-ב, א, כו). "מה יפית ומה נעמת אהבה בתענוגים" (שיר השירים ז, ז). מסכת החיים שלך רבי יצחק היתה מסכת חיים של "אהבה בתענוגים" - מסכת חיים שהשפיעה על כולם. איזו מסכת ייסורים סיימת, לסמל היית של "אהוב למעלה ונחמד למטה".

"דודי ירד לגנו לרעות בגנים וללקוט שושנים" (שיר השירים ו, ב). אוי! איזה יופי של שושנה. נטל כל חמודות שבעולם ואותנו עזב לאנחות. הוא עלה בסערה השמימה. "והוא ירד והגלה את הארי בתוך הבאר ביום השלג" (דה"א, יא, כב). כמה ברח מהכבוד ומהמעמד. כמה חי במסירות נפש. איזו צניעות, כאומר היה אל תלווני, אל תספידוני ואל תדברו עלי. תסתכלו תמיד על כבוד שמים, כבוד התורה וכבוד הזולת. אולם התקיים בו "סוף הכבוד לבוא", איך שבאו במסירות נפש ללוותו.

אוי! "קצף על עולמו וחמס ממנו נפשות ושמח בהם ככלה חדשה, רוכב ערבות שש ושמח בבוא אליו נפש נקי וצדיק" (מ"ק כה, א) נקי בבין אדם לחברו וצדיק בבין אדם למקום. "תמרים הניעו ראש על צדיק כתמר". איזו זכות, איזו נקיות, איזה טוהר. זהו קרבן ציבור. "נורא אלוקים ממקדשיך - אל תקרי ממקדשיך אלא ממקודשיך" (זבחים קטו, ב). "שקולה מיתת צדיקים כשריפת בית אלוקנו" (ר"ה יח, ב). כזו עולה תמימה, כזה קרבן ציבור, אפרו צבור וכולו עקוד למען שמו באהבה.

המליץ עליו חכם אחד את הפסוק "מאת כל איש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי" (שמות כה, ב). בעת שהתרגשה גזירה על הציבור לא חיכה שיזמינו אותו, שיקראו בשמו, אלא קפץ והכריז: תקחו את תרומתי - תקחו את נשמת. כך היה תמיד ראשון לעשות כל דבר שבקדושה. כל כך הרבה חסד, כולו למען הציבור וכלום לא בשבילו. הבית יוסף (או"ח רצב, א) מביא מהתניא רבתי, מהו יצחק ירנן "כשאמר אברהם השה לעולה בני מיד רינן יצחק ואמר שירה. ומה שירה אמר, שיר של קרבן". זו היתה שירת חייו - כולו של השני, כולו של הקב"ה.

איתא בפסיקתא: "ויקחו אליך שמן זית זך (ויק ר' א, כד, ב), אמר הקדוש ברוך הוא וכי לאורה שלכם

אני צריך והלא ונהורא עמיה שרא (דניאל ב, כב), אלא בשביל לזכות אתכם ולכפר על נפשתיכם שנמשלת כנר שנאמר (משלי כ, כז) "נר ה' נשמת אדם" (פסיקתא זוטא ויקרא כד, ב). הנשמה היא אור, היא השלהבת של הנר שכל כולו אור פנים, חתיכת אש קודש. כשנצרכת כפרה כזו שנלקח עבודה שמן זית זך, נקיות כזו, מי יודע מה תוב עים מאיתנו, כל כך הרבה חלאים וגזירות, רחמנא ליצלן.

◇◇◇

אינני מתיימר להספידו ולמנות שבחיו, אבל כדי מעט התעוררות ולימוד ממעשיו ומדרכיו. איתא בתענית (ז, א): ואמר רבי אושעיא למה נמשלו דברי תורה לשלשה משקין הללו: במים, ובין, ובחלב. דכתיב הוי כל צמא לכו למים וכו' לומר לך: מה שלשה משקין הללו אין מתקיימין אלא בפחות שבכלים, אף דברי תורה אין מתקיימין אלא במי שדעתו שפלה. רבי יצחק הצליח כל כך להסתיר את כשרונותיו ושליטתו בתורה. כפי שמי שים אדם את עצמו כמדבר וכערוגה שהכל דשים בה, כך התורה נקנית בו. הוא ברח מהכבוד ומה מעמד, אבל כשהיה פותח פיו בכל דבר תורה, אם הלכה ואם מוסר, היו הכל נעשים כחרשים. אם בשיעית ואם בשאר מסכתות היה מלא וגדוש. החברותא היה קובע באיזו סוגיא אוחזים ובאיזו מסכתא, ומיד היה הכל בלימוד ישר ושופע חידר שים. בפרט היה ניכר ענין זה בעת האחרונה שהיה זקוק לטיפולים ובכל פעם היה לוקח עמו צידה לדרך חבילה של ספרים. זו היתה נשמת חייו, ואין כאן פלא שזכה לכל מה שזכה, הרי ניכר בו מה שתורה עושה מהאדם - "מגדלתו ומרוממתו על כל המעשים".

איתא בתהילים: "הולך תמים ופועל צדק ודובר אמת בלבבו, לא רגל על לשונו ולא עשה לרעהו רעה וחרפה לא נשא על קרובו, נבזה בעיניו נמאס ואת יראי ה' יכבד" (תהלים טו, ב).

"לא רגל על לשונו" - אי אפשר היה לדבר לשון הרע במיכות אליו. גם אם הציקו לו מאוד וסבל בזיונות, לא יצאה מפיו אף מילה של דלטוריא ושום אנחה. לא הסכים לשום דבר רע על יהודי ובפרט לא על בן תורה. פעם שמע מישהו שאומר על אחד שאינו שומר סדרים כל כך, ניגש אליו ובע דיונות ובמאור פניו העיר: "איך אפשר לדבר כך על

בן תורה", הרי בן תורה זה יקר שביקרים. "לא עשה לרעהו רעה" - אמרו בירושלמי (דמאי פרק א הלכה ג): "רבי פנחס בן יאיר הוה אזל לבית ועד, הוה גיניי גביר. א"ל: גיניי מה את מנע לי מן בית וועדא, ופליג קומוי ועבר. א"ל תלמידיו: יכ לין אנן עברין. אמר לון: מאן דידע בנפשיה דלא אקיל לבר נש מן ישראל מן יומיו יעבור ולא מנכה" - מי שלא פגע באיש מימיו יכול לבקוע ולעבור את הנהר. מי שמע מרבי יצחק פעם איזו פגיעה או זלזול. אומרים משמיה דהחז"א שהנקודה הגר בוהה ביותר שאדם יכול להגיע בשבעים שנה היא לא לפגוע באיש. כמה חכמה וגבורה נצרך לזה, זו תורת חיים.

"נבזה בעיניו נמאס ואת יראי ה' יכבד" - איזה ספר מוסר הוא היה. גאון בחסד, גאון ב"שבחנו בעיניו", למצוא בכל אחד קטן כגדול את מעלתו המיוחדת לו, את הייחוד, את הטוהר, את היופי. כמה היה דוגמא למה שאמרו חז"ל: "איזהו מכובד המכבד את הבריות" (אבות ד, א). כל כולו היה נכ בדות וראה את הכבוד שבכל אחד, רומם כל אחד. רבי יצחק היה נסיך, "א פרינץ", כזו אצילות.

הנולד במזג טוב הוא ברכה בפני עצמה, ענין לכשעצמו, אבל מי אשר "גדל בשם טוב ונפטר בשם טוב" היא מעלה מיוחדת. רבי יצחק בנה את עצמו. כמה קנה לעצמו ותבע מעצמו עד שנטל כל חמודות בעולם. זה היה תוכן דבריו בכל שיחותיו. תמיד היה מדבר על אחדות ועל רוממות, על גד לות האדם.

כפי שראו בו כולם, כל כולו היה למען הזולת, למען כבוד שמים, אפילו לא כמלאו נימא לעצמו. מעולם לא הביע וגילה רצון או דעה בעבור עצמו, כאילו איננו נמצא. בכל מה שנוגע לזולתו היה מבטל עצמו לגמרי והיה רך כחמאה. "איזהו בן העולם הבא, ענוותן ושפל ברוך, שייף עייל שייף נפיק, וגריס באורייתא תדירא ולא מחזיק טיבותא לנפשיה" (סנהדרין פח, ב). אולם במה שנוגע לעצמו, לעבודת ה' שלו, ידע היטב את ערכו, היה נחוש וגבור כארי, בתעצומות נפש, אש קודש.

כמה ראו בו את התכונות של אבא זצ"ל. את הגבורת ארי, את הנכבדות, את טוב הלב השופע. מיזוג נפלא של מדות - נחישות לצד התבטלות מאין כמוה, חריפות לצד תמות וטוב לב, עקשנות בהתמדה ובסדרי התפילה ותפילה בתחנונים לצד

רך כתולעת, כעפרא דארעא ממש.

כמה היה מבטל עצמו בביטול גמור. הוא גילה מושגים של כבוד הזולת, של כיבוד אב ואם במידה בלתי מצויה כלל. אבא היה נמנע ונזהר לא לשבח אחד בפני השני ובפרט לא בן בין הבנים, אבל מצות כיבוד אב של רבי יצחק שקיים במסירות כזו היתה כל כך בולטת עד שאבא אמר ברבים: "אין כמוהו בכיבוד אב". פעם שלח מישהו שישאל את אבא שאלה ולא רצה לשאול בעצמו כי חשש שאבא יאמר לו "מה דעתך", ולזה הוא לא הסכים כלל.

אף פעם לא היה מגלה את דעתו. כמו לא היה לו שום רצון, שום דעה, כל כולו התבטלות. "עשה רצונו כרצונך כדי שיעשה רצונך כרצונו, בטל רצונך מפני רצונו כדי שיבטל רצון אחרים מפני רצונך" (אבות פ"ב מ"ד). נדיר למצוא ביטול כזה, הערכה כזו, נכבדות כזו, כל כולו לראות את השני, את הטוב, את הכבוד והמלכות של השני. הוא היה גאון בזה. אין זה דבר הבא מעצמו, לא "נולדים" עם טבע כזה, זו עבודה מתמדת ויגיעה עצומה של תורת חיים.

"הולך תמים ופועל צדק", אמר ראש הישיבה רבי חיים שהספד הגדול ביותר שאמר אברהם אבינו על שרה אמנו הוא "שכולם שווים לטובה". זה גדול יותר מכל המעשים. התמידות, הרציפות, ה"הולך תמים", הוא יותר מן הכל. כמה הוא הלך בתמימות עם הקב"ה. שאלו את רבי יצחק בחליו - מה אתה חושב עכשיו? והוא ענה - "מה ה' דורש ממך". זה היה מה שהוביל את חייו.

כמה היו התפילות שלו גולשות, ברוממות, כשר להבת אש. כל כולו כבן המתחנן לפני אביו. אלו לא מושגים בקנה מידה של עשה טוב או של סור מרע, אלא הרבה יותר מכך, כי יותר מעצם המעשים יש כאן לב, יש כאן אחריות, יש כאן נשיאת עול והתבטלות גמורה ממש.

הוא לא יכול היה לראות איזשהו חסרון, חסר או צרה אצל האחר, אלא מיד היה ממלא לו את כל החסר ככל שהיה יכול. רץ בזריזות, לא רק שנתן לו ומילא את כל צרכיו כידו הרחבה, אלא הפך להיות בעל הצרה במקום השני. כשהיה בא גבאי צדקה לביתו ומבקש איזו עזרה, לא די שהעניק לו ביד רחבה, אלא הפך להיות הגבאי, להיות הנצרך, מעכשיו זו צרה שלו, כי איך אפשר לראות את השני בצרה.

פעם ביקש ממנו מישהו בטלפון שיחתום לו על ערבות, והוא אמר לו אני כבר בא אליך, ומיד בא אליו עם מונית לחתום, כאילו זו בעיה שלו. אחד

נשברו לו משקפיו, מיד הוריד את שלו ונתן לו - "בשביל מה אני צריך משקפים אם לא בשביל לתת לשני". כל כולו הרגיש את השני, רומם את השני.

בשמחת הבר מצוה של בנו נ"י הגיע מישהו מחוץ לעיר להשתתף בשמחתו, תיכף הוא שילם לו דמי נסיעה. הכל היה בשפע, בנדיבות לב כזאת, גם לאנשים שלא הכיר. פעם שמע שנים משוחחים ואחד אמר לשני שהוא זקוק לשבע מאות שקלים, מיד נתן לו אף על פי שלא הכירו כלל. כשרצה הלה לאחר זמן להשיב, אמר לו "לא צריך". הוא לא היה יכול לראות שחסר לשני, ה"גוט'קייט", הטוב לב, היו נשפכים ממנו. היה לוקח הלוואות בשביל אחרים, מהיכן לוקחים טוב כזה?!

ישב אצלו אברך והוא ראה שהלה ממהר, שאל אותו להיכן הוא צריך להגיע? - למקום פלוני. גם אני צריך. מיד הזמין מונית ונסע עמו לאותו מקום, למרות שבאמת לא היה לו צורך כלל להגיע לשם, ואת דרכו חזר צעד ברגל!

אין זה ענין של התמסרות, של איזו הקרבה, אלא פשוט לחיות עם אמונה. הוא ראה את הטוב בכל אחד, הרגיש את "ואהבת לרעך כמוך", אין זה רק מעשים של חסד, אלא אלו מדותיו של הקב"ה, כמו שאמר חז"ל: "מה הוא אף אתה". אב אינו עושה חסד עם בנו, אלא נושא אותו על כתפיו. זו אחריות שלו, הוא עושה את זה מעצמו, כי הרי זה מה שצריך, בלי קושיות וחשבונות. כך היה רבי יצחק כלפי זולתו "משים עצמו כשיריים וממליך את חברו בנחת ובכבוד".

"ודובר אמת בלבבו", כזו אמת, כזה ערלכקייט, כזה ריינקייט, נקי וצדיק. הוא ישב עם החברותא שלו, מתפתל מכאבים, ופעם ראשונה שהחברותא שמע אותו אומר "כואב לי", שאלו החברותא - מה יש? והוא השיב "אמרתי לילדים שאלך איתם לקבר שמעון הצדיק, ואני לא יכול". הוא לא היה מסוגל לזוז, כך עשרים דקות התפתל עם עצמו ואמר אולי עוד כמה דקות ארגיש טוב יותר, הרי אמרתי ואיך אוכל לא לקיים, אני לא יכול". איזו נקיות. "התהלך לפני והיה תמים".

כמה כובשת לבבות היתה הארת פניו. "תוכו רצוף אהבה". היה לו סבל של שנות יסורי גוף ונפש ולא נשמעה ממנו מילה אחת, אפילו לא אחת [!] של טרוניא או אנחה. לאחרונה היו לו ייסורים נוראים, ובמקומה של האנחה היה תמיד החיוך הטמיר על פניו הזוהרות, היה זה מין אושר וזוהר פנימי שבקע ממנו, דאס איז נישט סתם אגיי מאכטער שמייכל, דאס איז אליכט, א טיפער ליכט. פעם בסבלו מאוד מתופת ייסוריו, ביקש ממנו הרופא באנגלית לדרג מאחד עד עשר כמה הכאב

שלו, והוא ענה "עשר". הרופא השתומם וביקש ממשהו שם שיתרגם לו את בקשתו שמא לא הבין את השאלה - ושוב ענה "עשר"! אמר הרופא, אני לא מבין, איך הוא בכזה מאור פנים ובכזה חיוך, זה לגמרי לא טבעי. אולם באמת זו לא סתירה כלל, כי זה לא נמדד בטבעיות בכלל. אדם שחי בשמחת החיים ובטוב שכזה, אבלו בלבו צהלתו בפניו, אדם שכולו אהבת ה' ואהבת תורה ויראת שמים, כמה יכולים כבר ייסורי גוף להשפיע עליו, כל כולו בוער אהבת ה' ויראתו. "מצאוני השומרים הסובבים בעיר הכונוי פצעוני נשאו את רידי מעל" ממש כך באופן מוחלט, יסורי תופת בל יתוארו, אבל "מה תגידו לו שחולת אהבה אני", זה מה שבער בו חזק.

☆

"והחיי יתן אל לבו". ואמרו חז"ל: "אמר רבי חייא בר אבא אמר רבי יוחנן, אחד מן האחיך שמת ידאג גו כל אחיך כולך, אחד מבני חבורה שמת תדאג כל החבורה כולה" (שבת קה, ב). הסביר פעם רבי יצחק, שחבורה דומה לגל של אבנים, שבנטילת אחת מהן אין זה רק חסרונה של זו, אלא כל הגל עלול להתמוטט, כי הגל בנוי ועומד מכל האבנים יחד, ולחסרונה של אחת מהן יש משמעות לכך, וצריך תיכף למלא את חללה של זו. גם בדין, נצרך דבק חזק להחבורה, חיזוק חזק. כל אחד צריך ליקח חלק כדי למלא את החלל, כי לא היה זה רק מזג טוב אלא בנין גדול של עמל נפש, שנים על גבי שנים, מעלות על גבי מעלות. חבר טוב, שכן טוב, איטרייער טאטע, איטרייער ראש כולל, בן מכבד אב בחייו ובמותו, את כל זה צריך להשלים. הקב"ה נטל אבן יקרה שכזו וצריכים אנו להתחזק על ידי לימוד המעשים, צריכים אנו להתחזק בעמל התורה, באש התפילות, ובטוהר המדות. כשיש כזו הארת פנים, כזה אור, כזה כבוד האדם, אין צריך לחכות עד לאחר מאה ועשרים כדי לומר ולספר את השבחים, אפשר לרומם כל אדם בחייו כל כך, במילה אחת, בהארה חדשה, בראיה של אור, ולמה אם כן נחסוך כל כך הרבה גדולים שיכולים לצמוח ולגדול ממילה אחת, למה נחטא ב"גזילת העני בבתיכם". עכשיו הוא הזמן שאפשר לתפוס מאוצרות השלל המחולק כעת.

רצוני להודות לכל אלו שהשתתפו בתפילות ובסיוע במסירות נפש שוודאי לא ישובו ריקם.

נזכה שיהיה מליץ טוב על אמה שתהיה בריאה, על האלמנה ועל כל המשפחה, על בני הישיבה ועל כל הכלל. ונזכה ל"ובלע המות לנצח" ול"ובא לציון גואל", אמן.

מתוך ספר הזכרון "כרם יצחק"

The Heart Brings Down the Shechinah

Harav Hagaon Yaakov Moshe Katz Shlita

Immediately after the *parashiyos* of Mattan Torah – Parashas Yisro and Parashas Mishpatim – we begin the *parashiyos* of the Mishkan. The Ramban, in his introduction to Sefer Shemos, explains that the first level of Klal Yisrael's *geulah* was leaving Mitzrayim. The next level of *geulah* was Mattan Torah, and the pinnacle of *geulah* was the Mishkan, where the Shechinah rested on Klal Yisrael and they returned to the level of their forefathers.

It's no coincidence that *hashraas haShechinah* occurred immediately after Mattan Torah, for the site of *hashraas haShechinah* was on the *aron*, which contains and represents the Torah. This teaches us that the primary *hashraas haShechinah* in Klal Yisrael derives from the power of the Torah.

On the words *דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְיִקְחוּ לִי תְרוּמָה*, the Midrash wonders why, in instructing Klal Yisrael to donate to the Mishkan, the Torah used the word *וְיִקְחוּ*, *they should take*, rather than *וְיִתְּנוּ*, *they should give*. The Midrash

answers that when they were giving to the Mishkan, they were actually receiving.

What were they receiving? One answer in the Midrash is that they were receiving Hakadosh Baruch Hu Himself; another answer is that they were receiving the Torah. The two are essentially synonymous, as we know that *קודשא בריך הוא ואורייתא חד הוא*.

Chazal also note that the word *תרומה* contains the letters that spell *תורה*, plus a 'מ', conveying that Klal Yisrael received the Torah, which was given in forty days. The Midrash then goes on to note that the Torah is called *לקח טוב* – hence *וְיִקְחוּ*.

Recognizing the Value of the Gift

Initially, continues the Midrash, Klal Yisrael did not recognize what a special gift the Torah was, and Hakadosh Baruch Hu therefore told them

to look at the radiance of Moshe's face when he came down from Har Sinai and see what Torah does to a person. Then, Klal Yisrael saw how special the Torah is.

This Midrash begs explanation. Klal Yisrael had just experienced Mattan Torah, where they saw the mountain being raised, the heavens being opened, and the fire, lightning, and thunder of Maamad Har Sinai. That wasn't enough to show them how special the Torah is?

Perhaps we can explain the Midrash through a *diyuk* in the *passuk*: *וְיִקְחוּ לִי תְרוּמָה*. *Terumah*, Chazal say, is a reference to Torah. Of course Klal Yisrael knew the Torah is special. But what effect does it have on *them*? That, they didn't know, and that's what Hakadosh Baruch Hu was emphasizing when He said: *וְיִקְחוּ לִי תְרוּמָה*.

"Look at Moshe Rabbeinu," Hashem said. "He went up on Har Sinai for forty days, and he returned with *karnei hod*."

What's the significance of forty days? Chazal explain that it takes forty days for a baby to be formed and have the *din* of a person. After Moshe Rabbeinu learned Torah for forty days, he came down from Har Sinai with newfound radiance, like a new creation. That's the effect that Torah has on a person. Seeing this, Klal Yisrael recognized the beauty of Torah, and then they wanted to become new creations themselves and acquire the shine and the beauty that the Torah confers on a person: *וְיִקְחוּ לִי תְרוּמָה*.

How is this accomplished? Through *nedivus halev*, as the *passuk* states: *מֵאֵת כָּל אִישׁ אֲשֶׁר יִדְבְּנוּ לָבוֹ*. The Gaon, on Shir Hashirim, wonders why the Mishkan had to be built through voluntary donations. Why didn't Hashem simply obligate the Yidden to give?

To answer this question, he cites Chazal's teaching on the *passuk*: *וְעָשׂוּ לִי מִקְדָּשׁ וְשָׁכְנָתִי בְּתוֹכָם*. *They shall make me a Sanctuary and I will dwell in them*. We would think the *passuk* should have said: *וְעָשׂוּ לִי מִקְדָּשׁ וְשָׁכְנָתִי*

בְּתוֹכִי, *They shall make me a Sanctuary and I will dwell in it.* But Chazal explain that the purpose of the Mishkan was that Hashem should dwell כל בתוך אחד ואחד. The Gaon explains that *hashraas haShechinah* happens in the heart of a person – but only when there's אֲשֶׁר יִדְבְּנוּ לְבוֹ.

The construction of the Mishkan brought all of Klal Yisrael together for a single cause. In that sense, the Mishkan unified all of Klal Yisrael, and was the culmination of Klal Yisrael's *nedivus halev*. This caused the Shechinah to rest on every individual.

Klal Yisrael as a nation, along with each individual, donated their hearts, as it were, to Torah. Whether it's *kvias ittim laTorah*, or carefully fulfilling the Torah's halachos and mitzvos, or supporting Torah, we all form one unit of *nedivus*, of uniting our hearts for Torah. That's what causes *hashraas haShechinah* in the hearts of Klal Yisrael.

This is the meaning of the words in Shir Hashirim: תּוֹכֵי רְצוּף אֶהְבֶּה. The inside of the Mishkan is the love and *nedivus halev* of Klal Yisrael: of people getting up early to learn, of people staying up late to learn, of people learning when they're tired, of people supporting Torah, of people living lives of Torah and exhibiting *mesirus nefesh* for Torah. Every person displays love for Torah in his own way, and this brings Klal Yisrael together and causes *hashraas haShechinah* in the hearts of Klal Yisrael.

When there's *hashraas haShechinah* inside the heart, then the person changes. He becomes uplifted, and merits the *karnei hod*, the manifestation of the radiance and beauty of a Yid.

The *Midrash Rabbah* states that Moshe Rabbeinu wondered how it was possible to contain the Shechinah within a physical dwelling, considering that Hakadosh Baruch Hu fills the entire universe: מֵלֵא כֹל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ. Hakadosh Baruch Hu assured him that there was no need to build Him a massive palace: He could dwell in a small place the size of the Mishkan. This shows us that Hashem doesn't make excessive demands of people. Don't think that in order for the Torah to have an effect on you, you have to perform extraordinary feats, such as learning eighteen hours a day, or giving millions of dollars to yeshivos. Every person on his level, with his connection to Torah, with his *kvias ittim* and support of Torah, displays *nedivus halev* in his own way. As long as you're doing, and you're trying, the Shechinah will dwell upon you and uplift you.

Stay Young!

The *aron*, which contains the Torah, was the primary site of *hashraas haShechinah*. Upon it were two *keruvim*, and the Baal Haturim cites the Gemara that states that one of the faces of the *keruvim* was that of a *naar*, a youth, alluding to the *passuk* in Hoshea that states: כִּי נַעַר יִשְׁרָאֵל וְאֶהְיֶהוּ.

What is this youthfulness that Hashem loves? A youth is always looking to grow, and he approaches opportunities for growth with excitement and *hislahavus*. It's so important for us to always maintain that youthful excitement and try to *shteig* and grow.

At first, Klal Yisrael didn't understand how profoundly the Torah affects us, but when we see the *kedushah* and uniqueness of Moshe Rabbeinu and all of the *talmidei chachamim* around us, that gives us the youthful *cheishek* to grow and become special, too. With the Torah, we can all grow, each person in his own way, and that will uplift us and bring the Shechinah into our homes and our lives.

Since Hashem and the Torah are one entity, the more we connect to the Torah, learn Torah, and dedicate our lives to the Torah, the more we bring Hakadosh Baruch Hu into our lives, and the more the Shechinah dwells in our hearts and beautifies us.

When we demonstrate our *nedivus halev* together – each one of us in our way – and resolve together to reinforce our commitment to Torah, we have a special *koach*.

The Chofetz Chaim wonders how it was possible for all of Klal Yisrael to declare, in unison, *naaseh venishma*. How could an entire nation utter these words at the same time, spontaneously? Do Yidden ever agree on *anything*? All of them? Obviously, this was a miracle. The Chofetz Chaim explains that the reason Hashem brought about this miracle is that when Yidden make a *kabbalah* together, it has a special strength for everyone to *mechazek* the other one.

So let's be *mekabel* together now to become more connected to the Torah, and think about how we can upgrade our *nedivus halev* and express a youthful desire to grow and bring out our beauty and radiance. We should all be *zocheh* to have more *hashraas haShechinah* in our lives and in our homes, as the *passuk* says: אֲשֶׁר אֶזְכִּיר אֶת שְׁמִי (referring to the Torah), אָבוּא אֶלֶיךָ וּבְרַכְתִּיךָ, with all the *brachos*.

This week's Bishvilei Haparsha is sponsored by

Trebuchet Outsourcing Services, Inc.

and

Binyomin Radner

347-263-1069